

Den 13. juni 2001 afgav jeg en endelig rapport vedrørende min inspektion den 21. november 2000 af detentionen i Kalundborg. I rapporten anmodede jeg om oplysninger mv. vedrørende nærmere angivne forhold.

Jeg modtog herefter en udtalelse af 25. juli 2001 med bilag, herunder en udateret skrivelse fra en politikommissær som politimesteren har henvist til, og en supplerende notits af 12. oktober 2001 fra Politimesteren i Kalundborg samt en udtalelse af 22. november 2001 fra Justitsministeriet der henholdt sig hertil. Ministeriet fremkom herudover med generelle bemærkninger vedrørende spørgsmålet om lægetilsyn.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad punkt 1. Detentionslokalerne

I min beskrivelse af forrummet til detentionslokalerne nævnte jeg bl.a. at der på skranken lå en vejledning til anholdte, men ikke nogen vejledning om alkoholafvænnning.

Politimesteren har i den anledning oplyst at alkoholvejledningerne, som tidligere har været i restordre, umiddelbart efter inspektionen blev fremskaffet og nu ligger i skranken.

Jeg har noteret mig denne oplysning. Da jeg er bekendt med at der er udsendt en revideret vejledning, går jeg ud fra at den nye vejledning efterfølgende er rekvireret, og at det således er denne vejledning der nu ligger i skranken.

Jeg bemærkede under inspektionen at glassene foran de indbyggede kamera i begge detentionsrum var beskidte, og at det ene af glassene tillige var ridset. Jeg anførte i rapporten at jeg gik ud fra at glassene (efterfølgende) var rensede, og at politimesteren overvejede om det glas der var ridset, burde udskiftes.

Politimesteren har i den anledning anført at glassene ikke blev udskiftet efter inspektionen, men da det ved senere eftersyn blev konstateret at begge glas var lettere ridsede, blev pedellen anmodet om at udskifte dem, og denne udskiftning har fundet sted. Pedellen er samtidig blevet bedt om at holde øje med hvorvidt glassene er beskidte, og at iværksætte en jævnlig rengøring af glassene. Politimesteren har samtidig oplyst at årsagen til at der lægger sig skidt på glassene, er en uhen-sigtsmæssig konstruktionen i forbindelse med monteringen af kameraerne der ikke er isoleret fra loftet hvorved skidt fra loftet ”rutter” ned og lægger sig på glassene. Politimesteren har ikke anført noget om hvorvidt glassene blev rengjort i tilslutning til inspektionen, men jeg forstår det anførte sådan at det ikke er tilfældet.

Jeg har noteret mig det oplyste om udskiftning af glassene i begge detentionslokaler, som jeg går ud fra nu er sket, og om at glassene fremover jævnligt vil blive tjekket og rengjort. Jeg foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Jeg bemærkede i rapporten at det forhold at der på døren mv. er brandmærker, ridsemærker og mærker efter slag, kan give det indtryk at visitationen i nogle tilfælde ikke er foretaget med tilstrækkelig omhu. Jeg henviste til at de tilbageholdte i detentionen havde haft mulighed for at medbringe genstande som kunne bruges til disse beskadigelser, og som på samme måde ville kunne bruges til selvbeskadigelse. Jeg henviste herved til den dagældende kundgørelses § 13, stk. 1, hvorefter den tilbageholdte skulle fratages alle genstande som vil kunne benyttes til at volde skade på den pågældende selv, på andre personer eller på ting. (Bestemmelsen genfindes i § 13, stk. 3, i den nugældende kundgørelse af 27. juni 2001). Jeg bemærkede samtidig at jeg dog er opmærksom på at f.eks. lynlåse og ringe vil kunne anvendes til at ridse med. Jeg udtalte herefter at jeg gik ud fra at politimesteren ville overveje at indskærpe reglerne for visitation ved detentionsanbringelser.

Politimesteren har anført at der som udgangspunkt gennemføres en effektiv visitation før tilbageholdte anbringes i detentionen. Da detentionslokalerne imidlertid ofte anvendes som venterum, vil der kunne være situationer hvor visitationen ikke har været optimal. Politimesteren har som eksempel nævnt at personer der indbringes om natten med henblik på fremstilling for fogedretten næste formiddag, sjældent fratages alt og derfor vil have mulighed for at foretage ”hærværk”. I udtalelsen af 25. juli 2001 har politimesteren supplerende anført at personer der tilbageholdes med henblik på fremstilling for fogedretten, ikke låses inde i detentionen, men opholder sig i forrummet (hvortil døren er låst). Da døren til detentionen står åben, har de pågældende mulighed for at gå ind i detentionen (og ridse i væggen mv.)

Politimesteren har videre anført at det ikke kan afvises at enkelte tilbageholdte har haft succes med at få effekter med ind. Politimesteren har i den forbindelse bemærket at lokalerne ikke har været gennemgribende renoveret i mange år, og at de omtalte mærker derfor er produktet af mange års anvendelse af detentionslokalerne.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder at der som udgangspunkt foretages en effektiv visitation inden indsættelsen i detentionen. Af det anførte udleder jeg i øvrigt at politimesteren har overvejet, men ikke har fundet grundlag for at indskærpe reglerne for visitation ved detentionsanbringelser. Jeg foretager mig ikke noget i den anledning ud over at bemærke at jeg går ud fra at politimesteren fremover er opmærksom på i hvilken stand detentionslokalerne befinder sig, og herunder er opmærksom på om der sker (yderligere) skade på detentionslokalerne der kan tyde på mangelfuld visitation.

Ad punkt 2. Rapportgennemgang

Idet jeg i øvrigt henviste til det jeg har anført senere i rapporten i forbindelse med omtale af to anbringelser (AP.nr. 424 og 427) om anvendelse af detentionsrum til andet end detentionsanbringelse, anmodede jeg politimesteren om at oplyse om venterumsanbringelsen i sagen med AP.nr.

420 i et af detentionslokalerne skete på grund af manglende plads i venterummene eller af andre årsager. Da anbringelsen sås at være en venterumsanbringelse, meddelte jeg samtidig at sagen ikke i øvrigt indgik i min undersøgelse.

Politimesteren har oplyst at den pågældende blev anholdt i forbindelse med en voldssag, men at han ikke skønnedes så beruset at der var grundlag for en egentlig detentionsanbringelse. Da detentionslokalerne i vid udstrækning anvendes som venterum, også selv om der er plads i venterum (politimesteren har redegjort nærmere for dette, jf. nedenfor), blev den anholdte venterumsanbragt i detentionen. Politimesteren har samtidig udtrykkeligt anført at der ikke var andre anholdte på politistationen på det pågældende tidspunkt. Anbringelsen i detentionen skete således ikke fordi der ikke var plads i venterum, men fordi politiet af de grunde der er anført nedenfor, foretrækker at anvende detentionslokalerne som venterum frem for venterummene.

Jeg har noteret mig det oplyste om baggrunden for anbringelsen af den pågældende i detentionen frem for i venterum i det konkrete tilfælde. Spørgsmålet om anvendelse af detentionslokaler som venterum gennemgås nedenfor.

I en anden sag, AP.nr. 427, var den pågældende ikke påvirket af spiritus. Jeg gik derfor ud fra at der ikke var tale om en detentionsanbringelse, men om en venterumsanbringelse i detentionsrum. Også i denne sag bad jeg politimesteren om at oplyse om baggrunden for at der skete venterumsanbringelse i detentionen.

Politimesteren har anført at begrundelsen for anbringelse i detentionen i dette tilfælde var den samme som i sagen med AP.nr. 420.

Jeg har noteret mig dette.

For så vidt angår en tredje sag, AP.nr. 424, anmodede jeg politimesteren om en udtalelse om hvorvidt der var tale om en detentionsanbringelse eller en venterumsanbringelse i detentionsrum, og i bekræftende fald hvad baggrunden herfor var.

Politimesteren har oplyst at der var tale om en venterumsanbringelse i detentionen af samme grund som i de to øvrige tilfælde.

Jeg har noteret mig dette.

Politimesteren (politikommissæren) har generelt om anvendelse af detentionslokalerne som venterum anført at det sker i vid udstrækning idet venterumskapaciteten er meget ringe. Han har videre henvist til at der ikke er kameraovervågning i venterummet, og at det eneste reelle venterum er meget lille og uden vindue med lysindfald. Derfor foretrækker politiet at anvende detentionslokalerne frem for venterummet som således sjældent anvendes. Politimesteren har i udtalelsen af 25. juli 2001 supplerende anført følgende:

”...

Kalundborg politiet har igennem en længere årrække prioriteret detentionslokalerne frem for venterummet alene ud fra hensynet til de indsatte.

Politistationens venterum er lille, uden mulighed for at sove og uden dagslys. Alene lysindfald fra vindue gør en stor forskel. Ofte er de anholdte der skal venterumsanbringes tillige spirituspåvirkede; men anledningen til deres ophold hos politiet er en sigtelse for kriminelle forhold. De venterumsanbringes i detentionen.

...”

I min rapport af 13. juni 2001 henviste jeg – i forbindelse med omtale af de konkrete sager Ap.nr. 427 og 424 – til § 2 i Rigspolitechefens daværende kundgørelse (Kundgørelse II nr. 55 af 28. marts 1994) om detentionsanbringelse af spirituspåvirkede personer hvorefter der ”i almindelighed” kun må anbringes spirituspåvirkede personer i detentionen. Efter § 2, stk. 2, i den nye kundgørelse (af

27. juni 2001 der trådte i kraft den 1. august 2001) må personer der ikke er berusede, ”som udgangspunkt” ikke anbringes i detentionen.

I forbindelse med min inspektion af detentionen på Station 2 i København, der også normalt anvender detentionslokalerne som venterum, bl.a. fordi der ikke er vinduer i venterummene, har jeg anmodet Justitsministeriet om at oplyse hvorvidt denne anvendelse giver ministeriet anledning til bemærkninger, herunder når det – som det blev oplyst af Station 2 – sker fordi de anholdte selv ønsker/foretrækker det. Jeg har endnu ikke modtaget svar herpå.

Når jeg har modtaget svar fra Justitsministeriet i sagen vedrørende min inspektion af Station 2, vil jeg tage stilling til om jeg har grundlag for at foretage mig noget i anledning af det Politimesteren i Kalundborg har anført om anvendelsen af detentionslokalerne som venterum på politistationen i Kalundborg.

Ved behandlingen af de konkrete sager som jeg gennemgik, var der anvendt to forskellige blanketter. Jeg anmodede derfor politimesteren om en udtalelse om anvendelsen af de fortrykte blanketter, herunder oplysning om hvorvidt der internt er fastsat retningslinjer der påbyder anvendelsen heraf ved siden af den elektroniske protokol, og hvilken af blanketterne der i så fald skal anvendes. I bekræftende fald bad jeg ligeledes om en udtalelse om hvorfor blanketterne så ikke er anvendt/vedlagt i alle tilfælde.

Politimesteren har anført at der ikke er fastsat sådanne retningslinjer, men at politiet nu anvender blanket P 152 der findes i POL-SAS, og som er foreskrevet i den nye kundgørelse. I politikommissærens skrivelse er en nærmere redegørelse for den fremgangsmåde der har været fulgt hidtil. Det er bl.a. anført at der normalt tages et print fra anholdelsesbilledet som så bruges til håndskrevne notater om tilsyn mv. Enkelte politiassistenter ”klipper” printet over på en ny side med fortrykte rubrikker hvorved fremkommer de ”fortrykte maskin-/pc-skrevne blanketter” som jeg har omtalt i min rapport. (Som jeg anførte i min rapport, er der tale om to forskellige modeller).

Jeg tager til efterretning at der ikke har været udfærdiget interne retningslinjer om anvendelse af bestemte – lokalt udarbejdede – blanketter. (Jeg går derfor tillige ud fra at der heller ikke efter ikrafttrædelsen af den nye kundgørelse er udfærdiget sådanne særlige blanketter, jf. Rigspolitiets følgelbrev af 28. juni 2001 til kundgørelsen hvori det er anført at politikredsen kan vælge at udfærdige en lokal blanket i stedet for blanket P 152 såfremt kredsen på grund af lokale behov ønsker det, dog med det krav at den skal indeholde samme oplysninger som blanket P 152).

Ad punkt 2.2.

I ingen af tilfældene af detentionsanbringelse forelå der blandt det materiale som jeg har modtaget, et notat fra lægen om tilsynet, men i et tilfælde havde politipersonalet noteret at den pågældende kunne forblive i detentionen, og i et andet tilfælde at der blev rekvireret en ambulance.

Jeg anmodede på denne baggrund politimesteren om at oplyse om lægen udfærdiger et notat eller en erklæring om detentionstilsyn. I bekræftende fald bad jeg om kopi af notaterne/erklæringerne vedrørende de i rapporten nævnte tilfælde med lægetilsyn.

Politimesteren har oplyst at lægerne aldrig udfærdiger et notat vedrørende tilsynet, bortset fra indlæggelsespapirer hvis den pågældende tilbageholdte skal indlægges på sygehuset. Det gælder både ved lægetilsyn på politistationen og lægetilsyn der finder sted på sygehuset.

Jeg har noteret mig det oplyste. Jeg har endvidere noteret mig at det af § 14, stk. 3, i den nye kundgørelse fremgår at politiet skal gøre notat om lægens bemærkninger i detentionsrapporten, og at der til brug for lægens ”eventuelle” skriftlige bemærkninger er udfærdiget en særlig blanket (P 153), jf. bilag 2 til kundgørelsen, som skal anvendes hvis lægen ønsker at afgive skriftlige bemærkninger. Blanketten er udfærdiget i samarbejde mellem Den Almindelige Danske Lægeforening og Rigspolitietschefen. Jeg foretager mig på denne baggrund ikke mere vedrørende dette forhold ud over at bemærke at det efter min opfattelse er at foretrække at lægen udfylder denne er-

klæring frem for at politiet gengiver lægens oplysninger i detentionsrapporten. Lægeforeningens Attestudvalg synes også ved sin omtale af den nye ordning med obligatorisk lægetilsyn ved detentionsanbringelse og den nye erklæring i Ugeskrift for Læger (den 13. august 2001, nr. 33) at forudsætte at lægen afgiver sine bemærkninger skriftligt. Attestudvalget har udtrykkeligt anmodet lægerne om at anvende den aftalte blanket og samtidig anført at der ikke må anvendes andre blanketter. Efter min opfattelse bør politiet derfor opfordre lægen til at udfærdige denne erklæring.

Jeg bad endvidere politimesteren om (såfremt det ikke fremgik af eventuelle notater/erklæringer fra lægen) at oplyse hvornår lægetilsyn fandt sted i seks nærmere angivne tilfælde (AP.nr. 413, 442, 456, 457, 468 og 469). Jeg bad endvidere om oplysning om hvornår der skete lægetilkald (eller indbringelse) i alle sagerne (10 i alt), og om kopi af eventuelt skriftligt materiale til belysning heraf.

Endelig bad jeg politimesteren om at oplyse nærmere om den fremgangsmåde der følges ved tilkald af læge, herunder om hvilke aftaler med læger der måtte være indgået med henblik på gennemførelse af tilsyn med detentionsanbringelse snarest muligt efter indsættelsen i detentionen. Jeg henviste i den forbindelse til Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 2. december 1997 til samtlige politimestre og Politidirektøren i København hvori ministeriet har henstillet at der indgås lokale aftaler hvor dette er nødvendigt for effektivt at sikre det foreskrevne lægetilsyn ved detentionsanbringelse.

Politimesteren har generelt anført at den vagthavende ved fremstillingen af den anholdte skønner om der skal ske detentionsanbringelse, og dermed også om det er nødvendigt med lægetilsyn. Denne vurdering finder sted umiddelbart efter indbringelsen. Hvis lægetilsyn skønnes nødvendigt, ringes der til lægen. Hvis lægen tilkendegiver at der vil gå lang tid – måske en time – køres den anholdte til skadestuen for lægetilsyn. I andre tilfælde oplyses det at lægen er ”på vej”, men det hænder alligevel at lægetilsyn trækker ud, nogle gange i temmelig lang tid, i visse tilfælde endda i over en time.

Med hensyn til lægetilkald og -tilsyn i de konkrete sager har politimesteren gennemgået sagerne enkeltvis og henvist til oplysninger i døgnrapporterne som samtidig er vedlagt.

Om et af tilfældene (AP.nr. 457) har politimesteren oplyst at det fremgår af døgnrapporten at den pågældende, der blev anholdt kl. 06.20, havde lægetilsyn kl. 06.36 (hvor der tillige blev udtaget blodprøve). I et andet tilfælde, der drejede sig om et færdselsuheld (AP.nr. 413), blev den pågældende anholdt i Svebølle kl. 14.15, men ifølge døgnrapporten blev han først kørt fra uheldsstedet kl. 14.40. Han blev derfra kørt til Kalundborg Sygehus hvor der blev foretaget lægetilsyn kl. 15.00. Politimesteren har samtidig oplyst at køretiden fra Svebølle til sygehuset er ca. 20 minutter.

Jeg har herefter ingen bemærkninger til disse to sager, hverken for så vidt angår spørgsmålet om tidspunktet for lægetilkald eller lægetilsyn.

I et tredje tilfælde (AP.nr. 456), hvor den pågældende blev anholdt kl. 06.15, fremgår det af døgnrapporten at der skete lægetilkald kl. 06.27, og at lægetilsyn fandt sted kl. 08.10. Det fremgår i øvrigt af døgnrapporten at anholdelsen skete på politistationen hvor den pågældende selv indfandt sig.

Som nævnt i inspektionsrapporten (s. 12) skal lægetilkald og lægetilsyn ske snarest muligt efter indbringelsen. Jeg har tidligere udtalt at lægetilkald der sker mere end 10-15 minutter efter indbringelsen, ikke er "snarest muligt". (Efter § 6 i den nye kundgørelse skal politiet under transporten til stationen underrette vagthavende der skal tilkalde læge. Lægetilkald skal således ske umiddelbart efter underretningen og må derfor antages normalt at være sket inden den tilbageholdte indbringes til stationen). For så vidt angår lægetilsyn, har jeg tidligere udtalt at tilsyn der sker mere end en time efter indbringelsen, efter min umiddelbare opfattelse ikke er "snarest muligt". (Efter den nugældende kundgørelse skal tilsyn ske inden endelig anbringelse i detentionen).

Jeg har herefter ingen bemærkninger til tidspunktet for lægetilkald i sagen AP.nr. 456. Tidspunktet for lægetilsyn gennemgås nedenfor.

I et fjerde tilfælde (AP.nr. 442), hvor det fremgår af tidligere modtaget materiale at den pågældende blev anholdt kl. 17.45 og indbragt til stationen kl. 17.50, har politimesteren anført at det fremgår af døgnrapporten at lægetilkald skete kl. 17.45 – dvs. ved anholdelsen og før indbringelsen som ifølge døgnrapporten skete ved Falck. (I døgnrapporten er det ikke udtrykkeligt anført at lægetilkald skete kl. 17.45, men inden for tidsrummet 17.45-18.00). Tidspunktet for lægetilsyn fremgår ikke af sagen.

Jeg har herefter heller ingen bemærkninger til tidspunktet for lægetilkald i denne sag.

I yderligere et tilfælde (AP.nr. 441) har politimesteren (blot) anført at lægetilkald skete efter indbringelsen, men det fremgår udtrykkeligt af døgnrapporten at der skete lægetilkald kl. 16.20. Ligesom i ovennævnte sag, AP.nr. 442, er tidspunktet for indbringelsen til politistationen angivet i dette tilfælde (mens det ikke er angivet i nogen af de øvrige sager). Angivelsen er lidt utydelig, men så vidt ses blev den pågældende indbragt kl. 16.15 (15-20 minutter efter anholdelsen der så vidt ses fandt sted i Ubby), og lægetilkald skete således fem minutter efter indbringelsen. Lægetilsyn fandt sted kl. 17.50, dvs. halvanden time efter tilkaldet.

Jeg har herefter heller ingen bemærkninger til tidspunktet for lægetilkald i denne sag. Tidspunktet for lægetilsyn gennemgås nedenfor.

I endnu et tilfælde (AP.nr. 432) hvor politimesteren ligeledes har anført at der ifølge døgnrapporten er sket lægetilkald umiddelbart efter indbringelsen, fremgår det af døgnrapporten at lægetilkald skete kl. 19.36 hvilket var 16 minutter efter anholdelsen. Denne fandt sted ved Føtex i Kalundborg hvorfra den pågældende således skulle transporteres til politistationen. Lægetilsyn fandt sted 20.05.

Jeg har ingen bemærkninger til denne sag, hverken for så vidt angår spørgsmålet om tidspunktet for lægetilkald eller lægetilsyn.

I et tilfælde (AP.nr. 425) fremgår det af døgnrapporten at politiet kørte direkte fra gerningsstedet til sygehuset, hvor det imidlertid ikke var muligt at få lægetilset vedkommende. Politiet indbragte derfor den pågældende til stationen. Ifølge døgnrapporten meddelte patruljen kl. 13.35 vagthavende at der ikke var nogen læge, og at den tilbageholdte derfor ville blive indbragt til stationen. Det fremgår endvidere af døgnrapporten at der kl. 13.50 blev rekvireret assistance fra (pågældendes egen) læge som ankom umiddelbart efter kl. 15.00. (Denne sag er en af de sager hvor tidspunktet for lægetilsyn fremgik af de oplysninger som jeg modtog i forbindelse med inspektionen). Der gik således ca. 1 time og 10 minutter fra lægetilkaldet til lægetilsynet fandt sted.

Jeg har ingen bemærkninger til tidspunktet for lægetilkald i denne sag. Tidspunktet for lægetilsyn gennemgås nedenfor.

For så vidt angår sagen med AP.nr. 410, har politimesteren anført at det må formodes at læge er rekvireret umiddelbart efter ankomsten til politistationen. Pågældende blev anholdt kl. 01.58 og derefter indbragt til stationen. Så vidt ses af døgnrapporten er læge rekvireret kl. 02.05. Der er ikke i døgnrapporten anført noget om tidspunktet for lægetilsyn, men det er noteret på udskriften fra POL-SAS som jeg tidligere har modtaget. Heraf fremgår at det fandt sted kl. 04.40, dvs. (så vidt ses) 2 timer og 35 minutter efter tilkaldet.

Jeg har ingen bemærkninger til tidspunktet for lægetilkald i denne sag. Tidspunktet for lægetilsyn gennemgås nedenfor.

For så vidt angår de to sidst sager (AP.nr. 468 og 469), fremgår der ikke noget af døgnrapporten, hverken om tidspunktet for lægetilkald eller tidspunktet for lægetilsyn. Politimesteren har oplyst at det ikke har været muligt at finde frem til disse tidspunkter. Gerningsstedet er angivet (men det fremgår også af de udskrifter jeg modtog efter inspektionen). Jeg lægger fortsat til grund at lægetilkald (også) i disse sager er sket umiddelbart efter indbringelsen. Da alle anholdelser har fundet

sted i Kalundborg, går jeg ud fra at lægetilkald er sket forholdsvis kort tid efter de angivne anholdelsestidspunkter i sagerne.

Jeg foretager mig derfor ikke mere vedrørende spørgsmålet om tidspunktet for lægetilkald i disse to tilfælde.

Jeg har således ingen bemærkninger til tidspunkterne for lægetilkald i nogen af sagerne.

For så vidt angår tidspunktet for lægetilsyn havde jeg, som oplyst i min rapport, oplysning herom i fire tilfælde (AP.nr. 410, 425, 432 og 441). For så vidt angår de seks sager hvori jeg ikke havde oplysninger om tidspunktet for lægetilsyn, men bad politimesteren om at oplyse det, har jeg, som det fremgår ovenfor, modtaget oplysninger om tidspunktet i tre tilfælde (AP.nr. 413, 456 og 457), mens det ikke har været muligt for politiet at finde frem til tidspunkterne i de tre øvrige tilfælde (AP.nr. 442, 468 og 469). Det er derfor ikke muligt for mig at tage stilling til om tidspunktet for lægetilsyn i disse tre sager giver mig anledning til bemærkninger.

I tre af de syv tilfælde hvor tidspunktet for lægetilsyn (nu) fremgår (AP.nr. 413, 432 og 457), skete det henholdsvis med det samme efter ankomst til sygehuset (AP.nr. 413), efter 16 minutter (AP.nr. 457) og efter en halv time (AP.nr. 432). Tidspunktet for lægetilsyn i disse tilfælde giver mig, som nævnt ovenfor, ikke anledning til bemærkninger.

For så vidt angår de resterende fire tilfælde (AP.nr. 410, 425, 441 og 456) gik der henholdsvis 2 timer og 35 minutter, 1 time og 10 minutter, 1 time og 30 minutter og 1 time og 40 minutter fra tilkald til tilsyn. I alle tilfælde er tilkald af læge sket forholdsvis kort tid efter indbringelsen (i AP.nr. 456 dog kort tid efter anholdelsen idet den pågældende selv mødte op på stationen). Politimesteren har ikke kunnet angive nogen årsag til ventetiden i førstnævnte tilfælde. For så vidt angår AP.nr. 425 har politimesteren (politikommissæren) anført at det ”jo ikke kan forventes, at praktiserende læger umiddelbart står til rådighed, så snart [politiet] ringer”. Politimesteren har ikke knyttet nogen bemærkninger til tidspunktet for lægetilsyn i de to sidste tilfælde.

Som det fremgår ovenfor, er lægetilsyn der sker mere end en time efter indbringelsen, efter min opfattelse normalt ikke i overensstemmelse med kundgørelsen. Da der dog kun i et tilfælde gik væsentligt mere end en time, og idet jeg henviser til det umiddelbart følgende, foretager jeg mig ikke mere vedrørende (de sene) lægetilsyn i de nævnte fire sager.

Til min anmodning om oplysning om den fremgangsmåde der følges ved lægetilkald, herunder oplysning om eventuelle aftaler med læger i politikredsen om lægetilsyn, har politimesteren oplyst at der ikke er nogen faste aftaler med læger i politikredsen. Der sker således tilkald af vagtlæge til lægetilsyn. Selv om lægen ved tilkaldet angiver at han er ”stærkt på vej”, sker det ofte at han om-dirigeres undervejs hvorfor der kan gå længere tid end han har stillet i udsigt. Hvis vagthavende under samtalen med læge skønner at der vil gå for lang tid, sker der lægetilsyn på skadestuen i stedet.

Justitsministeriet har i sin udtalelse generelt om lægetilsyn med detentionsanbragte henvist til bestemmelserne herom i den nye kundgørelse. Ministeriet har samtidig bemærket ”at politikredsene naturligvis fortsat – som anført i Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 2. december 1997 – bør søge at indgå lokale aftaler, hvor dette er nødvendigt for effektivt at sikre det foreskrevne lægetilsyn ved detentionsanbringelser”. Ministeriet har tillige nævnt at Rigspolitchefen i sin rundskrivelse af 28. juni 2001 til politikredsene om den nye kundgørelse har anmodet kredsene om at blive orienteret hvis der opstår problemer med at skabe et effektivt tilsyn med detentionsanbragte. Ministeriet har samtidig oplyst at det har orienteret Politimesteren i Kalundborg herom.

Indførelsen pr. 1. august 2001 af ordningen med obligatorisk lægeundersøgelse af detentionsanbragte vil alt andet lige betyde flere lægeundersøgelser – også i Kalundborg. Jeg beder derfor politimesteren om at oplyse om den nye ordning har medført eller vil medføre initiativer fra politiets side i forhold til lægerne i byen (indgåelse af aftaler om tilsyn med detentionsanbragte, jf. Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 2. december 2001 og det anførte i Justitsministeriets udtalelse) og/eller Rigspolitchefens administrationsafdeling. Hvad det sidste angår henviser jeg til den af Justitsministeriet omtalte skrivelse af 28. juni 2001 fra Rigspolitchefen hvoraf fremgår at

politikredse der mod forventning skulle få problemer med at skabe et effektivt lægetilsyn med detentionsanbragte, bedes rette henvendelse til Rigspolitechefens administrationsafdeling der herefter vil være behjælpelig med at forsøge at løse problemet.

Ad punkt 2.3.

I anledning af det jeg anførte i rapporten om forespørgsel i kriminalregistret, har politimesteren anført at felterne KR og KR-dato i POL-SAS døgnrapporten benyttes til indberetning og opdateringer af anholdelsen i kriminalregistret, og ikke til forespørgsel i kriminalregisteret inden indsættelsen i detentionen, jf. kundgørelsens § 12 (nu § 13, stk. 2). Politimesteren har endvidere anført (bekræftet) at der rutinemæssigt af vagthavende foretages forespørgsel i kriminalregistret når anholdtes identitet er fastslået. Det noteres imidlertid ingen steder at det er sket, men i den nye detentionsrapport (blanket 152) er der et felt til udfyldelse af forespørgsel i kriminalregistret, ligesom udskrift skal vedlægges rapporten.

Jeg har noteret mig det oplyste om anvendelsen af felterne KR og KR-dato. Jeg har endvidere noteret mig at der i § 13, stk. 2, i den nye kundgørelse er indført en pligt til at udprinte de oplysninger som indhentes fra kriminalregistret om den tilbageholdte, og at det ved afkrydsning i detentionsrapporten skal angives at der har været foretaget forespørgsel i kriminalregistret.

Ad punkt 2.4.

Jeg bad politimesteren om at redegøre for praksis med hensyn til visitation forud for indsættelse i detentionen. Jeg bad endvidere om at modtage kopi af politimesterens eventuelle notater om visitation i de sager hvor det ikke fremgår at der skete visitation.

Politimesteren har anført at der altid sker visitation af anholdte. Når politiet kommer ind med en anholdt, bringes denne til visitationsskranken hvor vagthavende herefter indfinder sig og overværrer visitationen. Han får samtidig diverse oplysninger om den tilbageholdte. Det er udgangspunktet at visitationen forestås af to politiassistenter i overværelse af vagthavende, men personalebehandling tillader ikke altid at denne fremgangsmåde følges. Hvis der kun er en vagthavende og to politiassistenter på arbejde og telefonen ringer, går vagthavende tilbage til vagtstuen og besvarer opkaldet. De to politiassistenter gennemfører i så fald visitationen uden overværelse af vagthavende. Hvis der er to anholdte, vil den ene politiassistent bevogte den ene anholdte udenfor, mens den anden politiassistent alene gennemfører visitationen af den anden anholdte i overværelse af vagthavende. Er der tale om kvindelige anholdte, og er der ingen kvindelige politiassistenter på arbejde, tilkaldes der enten kvindeligt personale, hvilket er sket flere gange, eller også gennemføres visitationen af det mandlige personale. Vagthavende vurderer i hvert enkelt tilfælde nødvendigheden af en fuldstændig visitation. Visitationen af kvindelige tilbageholdte kan således være mere lempelig og muliggøre at små effekter medbringes i detentionslokalet. I forbindelse med omtale af konkrete sager om kvindelige tilbageholdte, jf. nedenfor, har politimesteren oplyst nærmere om fremgangsmåden ved visitation af kvinder når der ikke er kvindelige politiassistenter på arbejde, og der ikke sker tilkald af kvindeligt personale. Han har oplyst at politiet beder den tilbageholdte om at tage så meget tøj (overtøj) som muligt af, og at tøjet herefter undersøges. Visitationen består i øvrigt af en besigtigelse af den anholdte hvor det undersøges om der stikker pistoler, knive mv. op af lommerne.

Jeg har noteret mig det oplyste om at der altid sker visitation, dog i visse tilfælde over for kvinder en lempeligere visitation fordi der ikke altid er kvindeligt personale til stede. Jeg forstår således også det anførte sådan at der normalt sker en egentlig visitation. Jeg har endvidere noteret mig det oplyste om den fremgangsmåde der følges ved visitation.

Jeg foretager mig ikke mere vedrørende spørgsmålet om fremgangsmåden ved foretagelse af visitation. Jeg henviser til at bestemmelsen om visitation i overværelse af vagthavende ikke genfindes i den nye kundgørelse, og at reglen om visitation er ændret, jf. § 13, stk. 4. Det fremgår af denne bestemmelse at der ikke i alle tilfælde er pligt til at foretage en egentlig visitation, jf. ordlyden

”[h]vis omstændighederne tilsiger en visitation, der kan krænke blufærdigheden, må denne visitation alene foretages af personer af samme køn som den tilbageholdte”.

Med hensyn til spørgsmålet om notat har politimesteren generelt henvist til at der ikke er pligt til at gøre notet herom. Politimesteren har videre oplyst at der ikke i forbindelse med tilbageholdelse af ”berusere” anvendes specielle visitationsrapporter eller lignende.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Da det ikke fremgik af de foreliggende oplysninger hvem der forestod visitationerne, var det ikke muligt for mig at kontrollere om de blev foretaget af personer af samme køn som den der blev visiteret, men jeg havde bemærket at der i tre tilfælde (AP.nr. 425, 441 og 443) var tale om detentionsanbringelse af kvinder. Hvis der var sket en egentlig visitation i disse tre tilfælde, bad jeg om muligt om at få oplyst om denne del af visitationen blev foretaget af kvindeligt personale.

Politimesteren har oplyst at visitationen i førstnævnte tilfælde er foretaget af en kvindelig politiasistent, og at der var tale om en egentlig visitation. I de to andre tilfælde var der ifølge døgnrapporten alene mandlige ansatte til stede, og det må derfor antages at der ikke er sket en egentlig visitation (men en visitation som beskrevet ovenfor).

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg anmodede under dette punkt om at politimesterens redegørelse om praksis med hensyn til visitation tillige omfattede spørgsmålet om kvittering for modtagelsen af fratagne penge (eller eventuelle fratagne effekter). Jeg henviste til at jeg fra mine inspektioner af andre detentioner er bekendt med at der de fleste steder, på trods af at det ikke fremgår af kundgørelsen at den tilbageholdte skal kvittere, følges en praksis med kvittering.

I notitsen af 12. oktober 2001 har politimesteren oplyst at de tilbageholdte aldrig kvitterer ved tilbagelevering af deres effekter.

Jeg har noteret mig det oplyste. Idet jeg går ud fra at Kalundborg Politi nu anmoder den tilbageholdte om på detentionsrapporten at kvittere for modtagelsen af effekter der har været inddraget, jf. § 22, stk. 2, i den nye kundgørelse, og herunder udtrykkeligt angiver hvis den tilbageholdte ikke ønsker at kvittere, jf. feltet til angivelse heraf nederst s. 1 på detentionsrapporten, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 2.5.

Jeg udtalte at det er beklageligt at der i ingen tilfælde er angivet underskrift eller initialer ved tilsynene, og således ikke er forholdt i overensstemmelse med kundgørelsens § 17, stk. 4, på dette punkt. Politimesteren har anført at han er enig heri, men har samtidig henvist til kundgørelsens § 17, stk. 5. Under henvisning til at der på den nye detentionsrapport, der nu anvendes, er felter til udfyldelse af hvem der har udført tilsynet, har politimesteren anført at han ikke foretager sig mere i den anledning.

Jeg forstår politimesterens henvisning til § 17, stk. 5, sådan at der alene er tale om at politimesteren gør mig opmærksom på at jeg ved en fejl har henvist til § 17, stk. 4, i stedet for § 17, stk. 5 – og ikke at der andet sted er angivet underskrift eller initialer, jf. at det ifølge bestemmelsen skulle ske ”på døgnrapport eller særskilt liste”.

Jeg beklager den forkerte angivelse. Jeg har endvidere noteret mig det af politimesteren anførte om anvendelsen af de nye blanketter, jf. i øvrigt den nye kundgørelses § 17, stk. 5, hvorefter der nu er pligt til at angive ”navn” på den polititjenestemand der har udført tilsynet.

I rapporten bemærkede jeg endvidere at det umiddelbart kunne virke påfaldende at der i alle tilfælde på nær et (AP.nr. 413) var sket tilsyn med præcis 30 minutters mellemrum – klokken hel og halv. Politimesteren har i den anledning anført at han også finder det påfaldende. Politimesteren anfører dog videre at der formentlig ikke er tale om angivelse af et nøjagtigt tidspunkt for tilsyn, men alene en angivelse af at der er ført tilsyn hver halve time. Politimesteren har oplyst at det er indskærpet at det nøjagtige tidspunkt for tilsynet skal anføres i detentionsrapporten.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder om indskærpelsen.

Jeg anmodede politimesteren om at oplyse om der var fastsat lokale bestemmelser efter kundgørelsens § 17, stk. 8, om tilsynets forløb, og i givet fald sende mig en kopi heraf.

Politimesteren har oplyst at der ikke er fastsat sådanne bestemmelser, men at der i begyndelsen af år 2001 som følge af politikredsens begrænsede natberedskab på enkelte ugedage er udarbejdet lokale retningslinjer for tilsyn af detentionsanbragte. Disse bestemmelser er ikke formelt sat i kraft, men der administreres efter dem idet ikrafttrædelse alene afventer en reaktion fra Arbejdstilsynet for Vestsjælland der foretog inspektion af politistationen i efteråret 2000. Politimesteren har vedlagt kopi af udkastet til de lokale bestemmelser.

I dette udkast (der er udfærdiget på grundlag af den tidligere kundgørelse) er bl.a. anført følgende:

”...

Jfr. § 17, stk. 1, har vagthavende ansvaret for, at ’der føres effektivt tilsyn med det/de benyttede detentionsrum’.

Lægetilsyn skal som altovervejende hovedregel foretages.

Efterfølgende tilsyn skal, jfr. kdg. II, nr. 55, § 17, stk. 4, ’så vidt muligt ske mindst 1 gang hver halve time’.

Disse tilsyn må kun undlades, såfremt vagthavende finder det ’ubetænkeligt’. I de situationer, hvor transport til bopælen ikke er tilstrækkelig, og detentionsanbringelse skønnes strengt nødvendig, kan følgende fremgangsmåde benyttes:

- Vagthavende foretager IKKE fysisk tilsyn, hvis han er alene på politistationen. Dette gælder al form for servicering af såvel detentions- som venterumsanbragte.

- Er patruljen optaget af en tidsmæssig 'kortere opgave' (½-1 time), og skønnes den detentionsanbragtes tilstand normal (sover rusen ud), og at der ikke er mistanke om, at den pågældende er syg, vil fysisk tilsyn kunne afvente patruljens tilstedekomst til politistationen, uanset der derved hengår mere end ½ time.
- Det forudsættes, at den detentionsanbragte forinden er blevet undersøgt af læge, og at overvågning sker med tekniske hjælpemidler.
- Skønnes ovennævnte fremgangsmåde utilstrækkelig, skal der ske tilkald af personale.

...”

I forbindelse med min inspektion af detentionen i Hjørring udtalte Rigspolitichefen bl.a. at lokale regler hvorefter tilsyn under givne omstændigheder kan undlades på grund af personalesituationen, ikke harmonerer med kundgørelsens bestemmelser. Ud fra nødretilsvarende betragtninger har Rigspolitichefen dog i konkrete tilfælde ikke fundet anledning til at kritisere at tilsyn f.eks. på grund af personalemangel ikke har været ført med de foreskrevne intervaller. Justitsministeriet tilsluttede sig Rigspolitichefens opfattelse, og jeg erklærede mig enig med Rigspolitichefen og ministeriet.

Fra min inspektion af detentionen i Holstebro er jeg endvidere bekendt med at Rigspolitiet ved besøg i politikredsene og ved drøftelse med ledende polititjenestemænd stedse har fastholdt rigtigheden af at personaledimensioneringen i politikredsene fastlægges på en sådan måde at tilsyn kan ske efter principperne i kundgørelsens § 17, stk. 4.

Jeg går ud fra at Politimesteren i Kalundborg er bekendt med Rigspolitichefens tidligere tilkendegivelser vedrørende personalenormeringen hvoraf fremgår at der må indkaldes personale i alle tilfælde hvor det er nødvendigt for at kunne overholde tilsynsbestemmelsen i kundgørelsens § 17, stk. 4.

De ovennævnte lokale retningslinjer om tilsyn i visse perioder er efter min opfattelse ikke i overensstemmelse med Rigspolitichefens kundgørelse II, nr. 55 af 28. marts 1994. Om end retningslinjerne kun anvendes på enkelte ugedage hvor natberedskabet er begrænset, må jeg derfor anse det for beklageligt at der i detentionen i Kalundborg siden begyndelsen af år 2001 på disse ugedage

har været administreret efter nogle bestemmelser som ikke er i overensstemmelse med denne kundgørelse.

Den 1. august 2001 trådte den nye detentionskundgørelse II, nr. 55 af 27. juni 2001 i kraft. Bestemmelserne om tilsyn ved personalet findes nu i kundgørelsens § 18. Efter denne bestemmelse skal de to første tilsyn ske ved fremmøde i detentionen. Hvis der ved disse tilsyn ikke er påvist forhold ved anbragtes tilstand der nødvendiggør at fremtidige tilsyn også sker ved fremmøde, kan efterfølgende tilsyn kan ske via lytte- og overvågningsudstyr der er godkendt af Rigspolitiet til elektronisk overvågning (§ 18, stk. 2). Det er i Rigspolitichefens følgebrev af 28. juni 2001 under pkt. 6 anført at politikredse der ikke har fået godkendelse til elektronisk overvågning, ikke kan anvende fremgangsmåden i § 18, stk. 2, og at Rigspolitiet snarest vil undersøge politikredsens lytte- og overvågningsudstyr. Jeg går ud fra at denne undersøgelse har fundet sted, og at det således er afklaret om Kalundborg Politi kan anvende fremgangsmåden i kundgørelsens § 18, stk. 2.

Tilsyn, herunder elektroniske tilsyn, skal fortsat "så vidt muligt" ske mindst en gang hver halve time (§ 18, stk. 1 og 3).

Der er fortsat en bemyndigelse til at fastsætte lokale regler (§ 18, stk. 6). Det er i denne bestemmelse udtrykkeligt anført at sådanne bestemmelser ikke må være lempeligere end kundgørelsens regler.

Idet jeg går ud fra at Politimesteren i Kalundborg vil foretage de nødvendige ændringer i de lokale bestemmelser så de kommer i overensstemmelse med den nye kundgørelse, beder jeg politimesteren om at sende mig en kopi af bestemmelserne når de er ændret. Jeg beder tillige om kopi af det materiale der har foreligget vedrørende detentionen i forbindelse med Arbejdstilsynets inspektion, herunder den "reaktion" som politimesteren venter på. Jeg foretager mig i øvrigt ikke mere vedrørende spørgsmålet om tilsyn med de detentionsanbragte.

Ad punkt 2.7.

Jeg anmodede politimesteren om at oplyse om den praksis der følges med hensyn til iagttagelse af kundgørelsens § 19 om vejledning med hensyn til alkoholafvænning og -behandling. Jeg meddelte endvidere at jeg gik ud fra at politimesteren ville indhente skriftligt informationsmateriale således at det også kunne tilbydes de tilbageholdte.

Politimesteren har oplyst at mange af de berusere der anbringes i detentionen, er "egne berusere", og at politiet således kender de fleste i forvejen. De pågældende er ofte blevet vejledt såvel skriftligt som mundtligt, men en stor del af dem er efterhånden "opgivet" (hvilket jeg forstår sådan at de ikke længere får vejledningen tilbudt). Når der kommer nye berusere til, får de udleveret vejledningen og vejledes tillige kort af vagthavende eller den der løslader den tilbageholdte. Der er sket en indskærpelse af denne vejledningspligt.

Politimesteren har videre oplyst at Rigspolitechefens vejledning blev indhentet umiddelbart efter inspektionen og har været anvendt siden (jf. også punkt 1 ovenfor).

Jeg har noteret mig det oplyste. Jeg går endvidere, som nævnt under punkt 1, ud fra at politiet har indhentet den nye pjece og nu anvender den i stedet for den gamle pjece.

I ovennævnte udkast til lokale bestemmelser om tilsyn, jf. punkt 2.5., er i øvrigt anført følgende:

"...

Bemærk at der skal ske udlevering af skriftlig vejledning om alkoholbehandling ved løsladelsen. Dette gøres de første 5 gange pågældende er indbragt, jfr. kdg. II, nr. 55, § 19.

..."

§ 19 i kundgørelsen angiver at den tilbageholdte inden løsladelsen skal vejledes om mulighederne for alkoholafvænning og -behandling. Den siger ikke noget om den at denne vejledning kan undlades hvis den pågældende tidligere er vejledt (et vist antal gange), men som angivet i min rapport s. 22 kan vejledning i konkrete tilfælde helt eller delvist undlades, f.eks. hvis der tidligere er sket vejledning.

Jeg har derfor ingen bemærkninger til at politimesteren i de lokale retningslinjer har bestemt at vejledning kun skal gives de første fem gange.

Ifølge § 21, stk. 1, i den nye kundgørelse skal vejledning om bl.a. alkoholafvænning og -behandling ske ved udlevering af Rigspolitichefens pjece der samtidig indeholder klagevejledning og vejledning om muligheden for at få en skriftlig begrundelse (eller ved lokalt udarbejdet pjece der indeholder samme oplysninger).

Jeg går derfor ud fra at politiet nu i alle tilfælde udleverer den nye udgave af Rigspolitichefens vejledning, og at politimesteren på denne baggrund vil ændre det angivne i udkastet hvorefter pjecen kun udleveres fem gange. Jeg foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

3. Opfølgning

Jeg beder om at den udtalelse som jeg under punkt 2.2. har bedt politimesteren om, og de kopier som jeg under punkt 2.5. har bedt om, tilbagesendes gennem Justitsministeriet med henblik på ministeriets eventuelle bemærkninger hertil. Som nævnt under punkt 2 vil jeg tage stilling til om jeg har grundlag for at foretage mig noget i anledning af det Politimesteren i Kalundborg har anført om anvendelsen af detentionslokalerne som venterum på politistationen i Kalundborg, når jeg har modtaget svar fra Justitsministeriet i sagen vedrørende min inspektion af Station 2.

4. Underretning

Denne rapport sendes til Politimesteren i Kalundborg, Justitsministeriet, Rigspolichefen og Folketingets Retsudvalg.

Lennart Frandsen
Inspektionschef